

מחשבת קצרה על הדף

הרב יחזקאל הרטמן

SHORT MACHSHAVA ON THE DAF

חולין קי

עניין: מעשה דרמי בר תמרי-דיקולי

שער יששכר מאמר יום הקדוש, יח

בערב יום כיפור מוציא ומציע כל קטרוגיו וכו'. ולפי זה צריכין אז לעורר להראות וללמד זכות. על כן הראה עובדא, להורות הלכה דיאוש בעלים מהני, ולא יזיק הקטרוג על עון גזל שזהו עיקר הדין, דלא נחת"ם גזר דינם אלא על הגזל (רש"י בראשית ו, יג ד"ה כי מלאה, והוא מנמרא מנהדרין קה, א) – (נאמר

בדור המבול), ורמזו זאת בספרים (ראה שלח מסכת חולין, פרק גר מצוה אות ג, פירוש בתר נהורא, ד"ה אתה נותן יד, ישרות דבש ח"א, דרוש ת, ח"ב דרוש א) בזמן החתימה ביום הכיפורים בנעילה, שלכך אומרים אז בנעילה (ד"ה אתה נותן יד) 'למען נחדל מעושק ידינו'.

וגם למד זכות על בני ישראל אותן שאין זהירין במצות ציצית ותפילין, על כן המציא להם היתר זכות מפני חולין ותפילין צריכין גוף נקי כאלישע בעל כנפיים' (שבת סט, א), ומלית שאולה וכיוצא.

והא' גברי דאתיוהו להלקות אז, אולי זהו שורש המנהג שכתוב בשלחן ערוך הלכות יום כיפור (סימן תרנ, סוף ו), שנוהגים להלקות בערב יום כיפור מפני תשובה, וגם לזה רצו לכפר חטאו אז, על כן המליץ דמדינא אינו חייב מלקות, משום שהוא מצות עשה שמתן שכרה בצדה, וכנוכר

עליה וכו', עד כאן לשון הגמרא. וכל רואה ומבין ישתומם אם כפשוטו, מה למדו לנו חכמינו זכרונם לברכה בש"ס מהאי אמורא בקדושתו דהראה לפנייהם כל אלו הקולות על פי דינא במעלי יומא דכפורי דוקא, שאז בעשרת ימי תשובה צריכין לדקדק במעשיו ביותר גם בדרכים המותרים על פי דינא, כמבואר בשלחן ערוך אורח חיים סימן תרנ"ג (סוף א), ובפרט בערב יום כפור.

וגם, בהאי גברא דלא הוי מוקר וכו' דאתייה לבית דין בערב יום הכיפורים, הא אין מומינים ואין דנין בערב יום טוב מפני הטירדא (ראה סוד ושלחן ערוך חושן משפט סימן ה, סוף ב ובבית יוסף שם, אות ב, סוף שם, סק"ג).

ונראה דהענין שרמזו לנו דרך הצדיק חלו רמי בר תמרי בערב יום כפור, שיהיה רוצה ללמד זכות על בני ישראל בימי הדין האלו, ובפרט בערב יום כיפור טרם בא יום הקדוש והנורא, וחשב עם קונהו, וכנוכר לעיל (אות יא) בשם רבינו הבעל שם טוב ז"ל (ראה בתר שם טוב, אות של ואות שלחן), דלכך הוא התעוררות בלב כל אחד בערב יום כיפור לעת ערב, ובכיה נופלת עליהם, לאשר ביום הכיפורים לית ליה רשות להבעל דבר לאסמוני (יומא ב, א), על כן

חתם סופר – סוף המסכת

פתיחה יליד טובא מה לו להאריך רמי צר חמרי דהוא רמי צר דקולי ולא היה קני ל"י לקדושו צנס ח' לזר. צ' וכי לא ה"י לו מה לאכול צמנלי יומא דכפירי כ"א ללקט כחלי נשליס, ולערוח לאוכלס חוץ לחמס הלל טוב ה"י ללקט כנדא וכוליחא כדלעיל צהילין ל"ה ע"כ ריב מנהדרעא וכו' דמשהוא עינדא למדו הראשונים להסליך צעיה"כ צני מעיס על הגנוט. ג' ויטע לא ס"א לו מיד על הספילין צנולו לפניו. ועוד יותר מוקדם ה"י לו לשאל על הליכה דהפילין ח"י חלא סג ואל חעשה משה"כ טליה צלא לליה ה"ל צטול מ"ע צקס ועשה. ד' חמי דחריפח טובא ח"ה חריפות ראה צו. ע"ד מה לו ולחריפות סגו וכי מקנא הוא לו. וחסנצו קשה יותר סגא להחפאר צחמרי דר"י לחינא לך חורפלי ואין זה דרכו של ח"ה דעמי צונקכחא:

דבר מוקד דבר. ואנחנו ר"ה צוה צמ"ס חריפות טובא הוא ע"פ מה צעקצלי מומרי הנאון ז"ל שאין החלמיד זוכה לחללים הסגנו האחרני כל זמן שהוא חוסה חמח כפני רצויו עד שיפד ממש לגמרי ויט לוח רחום דלא מליט שום מעלה לילחק ולא גילוי סכנה עד אחר עינח אצעים וכן ליעקב עד ש"ל מנאר צנע ואל חלס לו וס"ס ר"ח חריפח צעילס חריפות של זה וס"י קצור צוה הוא ע"כ הסגנו האחרונה. וא"כ ע"כ אין דעמו לחזר אלל רצו ר' יסדה. וא"כ כיון שאין דעמו לחזר חרי קי לחכמה ח"ך אלל כחלי. וס"ס לו עינח כי חמח קצור שאין

חריף גדול מה עד שחמח חצנ צוה הוא קלס האחרון מהצנח. לא כן אדרבא צחמח דרבי יסדה סס אחי לך חורפלי ספי טובא. וסגנח האחרונה ספי עיד יותר מה חרנה. ולי"ט יסד דקדוקים חקדים ולקדקו כמא, והוא דודאי קשה מאוד לאמור סהמורס חסירה יפח מואר ואמר סלח לחקלס סקיפו יוליד צן קירר ומורה, אלל הענין הוא כל מה שאמר רחמנא סרל לן כוחי מ"סו לא חקוס סור דידעו ליהן עוקס ליכקת הקליפס עכ"פ כי ח"א אוריסו מכל וכל כי אז יחצנר על חמח ציחר סלס ויגרסנו מן הארץ, ויגיל ח"י לפרס פ' סוהן לחס לרעניס ה' מחדיר חסירים כי ידוע סהקליפות נקדחים רעניס ליונק מהקדוסס והקזיס סתן ייקס לאלו סרעניס ע"י סמחיר דצנים האקוסים, וססה יפ"ס הוא מהדצרים סהסס ואל דצירה חורס חלא כנדר יסחיר, וסענעס כן כרי להסלל מהסליה ועמס סהוא יותר רע מה קדוס יחזר לו וס' חסן צוה, ח"ך מ"י סהוא לריק ולצו חלל צקצרו ואין לו לירח מ"סס ועממנס ויט

וע"כ חצנ ח"י כלפי סכר סהליה סנוליס חכילה צעיה"כ הוא כעין סעיר סענחלח לקחוס פי ס"ס סלא יערצ סמחמיר צמעניס יס"כ ע"כ זה ססלס רמי צר חמרי רלס לקחוס פי"ס צמעני דה"כ צכחל דוקא סהוא מנעס מה סענין ומלא מין חס מינו וכיעור ועסיה לא לקח כנדא וסליחא חוקא כחל וסולך לסעריח חוץ לחמס ולעוויכיה סס צפורלני כי כל כוחנו ה"י לקס סמיס ככ"ל. וסלא יס"י זה ח"י חקיון צחק ססלס **ובמסכנא** ח"ל ח"ינא דחריפח טובא ר"ל ח"כ נחק"יס צך וס' עמו ואל ססכח עמי זרעו ועס לך למיכל כחלי וס"ס לו לא ק כ' ח"י מרג"ס צנפני ססכחמ כי חלו סח צחמח דרבי יסדה לחינא לך חורפלי ועמס צנולו כחלן סכחמ ע"כ חכילה כחלי: